

e v a l u a t i e s   t h e m a g r o e p e n :

DUIZENDZESENZESTIG

Vijftien minuten lang hebben wij gepraat over het rendement, de nadelen etc. van de gehouden colleges.

Prof. Jongkees merkte op dat er betrekkelijk weinig responsie is geweest van de betrokken deelnemers. De gespreksleiders waren bij tijd en wijle volgens hem dan ook echt 'lijders'. Zij moesten wel veel het woord voeren, daar er van een echte discussie geen sprake was tijdens het college. Aan het begin van het jaar was een overzichtstentamen afgenomen zodat iedereen toch voldoende met de stof in aanraking was gekomen. Om de discussie een mogelijke stimulans te geven, werd voorgesteld het referaat, in de vorm van een stencil, ruim van te voren onder de deelnemers te verspreiden. Dit voorstel oogstte veel bijval. Er werd ook voorgesteld meer controversieële literatuur voor de referaten te gebruiken, om zo een discussie op gang te brengen. Dit was volgens de studenten niet voldoende gebeurd.

Yvonne Berghorst.

TWAALFDE EEUWSE RENAISSANCE

Opzet:

De themagroep, geleid door mevr. Mulder en de heer Engels, hield zich dit jaar bezig met de eerste helft van de 12e eeuw, met het accent op de cultuurgeschiedenis. Er werd begonnen met een aantal inleidingen, verzorgd door de docenten (ca. 1 maand). Gedurende deze periode kreeg men gelegenheid tot het afleggen van een pro-tentamen over het boek van R.W. Southern: *The making of the Middle Ages* (London, 1959). Het plan was dat er iedere middag twee referaten werden gehouden van ca. 20 minuten, ieder referaat gevolgd door discussie en beoordeling door de groep. Aldus zou iedere deelnemer tweemaal aan bod komen. Daarnaast zouden voor bepaalde onderwerpen gastdocenten uitgenodigd worden. De voorbereiding voor ieder referaat zou door de twee docenten begeleid worden. Verder zou iedere student voor een of twee referaten bibliografisch onderzoek doen. Een samenvatting van het referaat inclusief de gevoerde discussie zou achteraf in stencilvorm aan de deelnemers uitgereikt worden.

Bespreking:

Diverse deelnemers vonden twee maanden inleiding te lang. Het doorwerken van het werk van Southern was op zichzelf nuttig maar te weinig geïntegreerd in het geheel van het thema en misschien als informatiedrempel te laag. De gewoonte aan het begin om een week van te voren wat algemene trekken en literatuur over de volgende referaten te verstrekken, had wat consequenter aangehouden moeten worden. Het houden van twee referaten per deelnemer werd algemeen als prettig ervaren ($2 \times \frac{1}{2}$ is meer als 1 referaat, men raakte wat breder georiënteerd) en ook twee referaten per middag werkte verfrissend (een enkeling zag liever 1 referaat per middag). De beperking tot twintig minuten per referaat, bedoeld als training om zich kort te leren uitspreken, was voor sommige onderwerpen en deelnemers te weinig; in de loop van het jaar werd er dan ook wat meer tijd vooruit getrokken. Echter door dit uitlopen kwam de discussie in het gedrang, wat

jammer was omdat deze over het algemeen goed liep. Van de geplande beoordeling van het referaat door de groep is (terecht?) niets gekomen. Als gastdocenten zijn opgetreden prof. Jongkees (2x), prof. Gerbenzon en dhr. Kortekaas; iedereen was hier erg enthousiast over en het verdient aanbeveling hier volgend jaar mee door te gaan. De begeleiding van de referaten door de docenten heeft zeker stimulerend en nivo-verhogend gewerkt; de in de loop van het jaar ontstane gewoonte om een week na het referaat met de docenten een persoonlijke nabespreking te houden verhoogde zeker het rendement van het verzette werk.

Tegen de bibliografische opdracht keek men in het begin wat vreemd aan, een bewijs hoe nodig het was een dergelijk werk eens te doen; het was dan ook een goede historische oefening die navolging verdient!

Opgemerkt moet worden dat er met de verstrekte notulen te weinig gedaan is; de twee technische en drie inhoudelijke evaluaties (aan de hand van artikelen en notulen) dienen als minimum gehandhaafd worden. Algemeen kan gesteld worden dat de inzet van beide kanten erg groot was, wat de goede sfeer in de groep nog verbeterde en de themagroep dit jaar zeker tot een succes heeft gemaakt.

Namens de themagroep: Yvonne Rops en Jan Scheffers

EVALUATIE THEMAGROEP OPSTANDIGHEID IN DE 16e EEUW

Doordat op woensdag 26 april er een uurtje overbleef werd er op verzoek van de redactie van Groniek geevalueerd. Allereerst werd er geconstateerd, dat de animo voor het evalueren an sich, alsmede voor het schrijven van een verslag niet bijster groot was.

Misschien niet tot aller genoegen werd er dit jaar slechts aan de Nederlanden aandacht geschonken. De behandelde onderwerpen zouden onder de volgende noemers samengevat kunnen worden: De voorgeschiedenis van de Opstand, de rol van de Nederlandse adel, de maatregelen van Alva, karakteristiek van de belangrijkste figuren uit de Opstand, historiografie van de Opstand, Buitenlandse relaties met de Opstand, Motivering van de Opstand, feitelijke gebeurtenissen van de Opstand.

In het algemeen werd het gebruik van stencils bij de voordracht van het referaat wenselijk geacht om de draad van het verhaal niet te verliezen en om het stellen van vragen na afloop te bevorderen. Het zou echter ideaal zijn, als de voordracht van het referaat aan de hand van aantekeningen geschiedde, hoewel dat voor vele mensen moeilijk is. Om de discussie te bevorderen werd voorgesteld aan het eind van het referaat een aantal discussiepunten op te stellen of om een korte samenvatting te verstrekken. Maar sommigen zagen hierin slechts lapmiddelen. Zij stelden dat het discussiebevorderend zou zijn om in groepjes te gaan werken. Tevens meenden zij, dat door de heterogene samenstelling van de themagroep (verschil in basiskennis), een levendige discussie uitbleef. Tegen deze opvattingen brak een storm van protest los, die zich vooral richtte tegen het feit dat er op de colleges intensiever gewerkt zou moeten worden, en dat het technisch moeilijk te realiseren zou zijn. N.a.v. het groeps-werk werd het plan geopperd een co-referent te benoemen. Maar, zo werd er gesteld, dit werkte weer een discussie à deux in de hand.

Over de notulen liepen de meningen nogal uiteen. Sommigen vonden zij

handig voor eventuele afspraken over data en programma. Opmerkingen over de referaten kan men misschien beter zelf noteren. In de notulen, zoals die nu functioneerden, zagen enkelen weinig heil, omdat slechts vraag en antwoord staan vermeld.

Aangaande de verwachtingen bij de deelnemers over het thema, werd opgemerkt, dat men niet de Nederlandse Opstand had gekozen, maar "algemene" opstandigheid in de 16e en 17e eeuw. De docenten antwoordden hierop dat dit een redelijke keuze was. In het eerste jaar was de "algemene" opstandigheid in het buitenland behandeld en men nu chronologisch was aangeland bij de Nederlandse Opstand en de Franse godsdiensoorlogen. Door tijdgebrek kon het laatste onderwerp niet meer worden aangesneden. Komend jaar zal echter uitsluitend aan de Franse en Engelse Opstandigheid in de 17e eeuw aandacht worden geschonken.

Soms ontbrak de logische opbouw bij de achtereenvolgende referaten, wat misschien te wijten was aan de niet altijd even concrete opdrachtgeving. Natuurlijk was er wel samenhang in het geheel, deze was niet "zoek", zoals in de notulen van 10 mei '72 wel stond vermeld. De themagroep-leiders omschreven hun taak niet als het opleggen van een pasklare lijn, maar gaven er meer de voorkeur aan een autonome groep te sturen. Tegen deze taakomschrijven rezen geen bezwaren. Tot slot werd nog geopperd, dat een nabespreking van de referaten met de docenten wenselijk was, om niet in het onzekere te blijven over de geleverde prestaties. Ook bleek men geporteerd voor tussentijdse evaluaties, alsmede voor een onderwerp-evaluatie. Deze gebeurtenissen werden opgetekend tijdens een twee uur durende evaluatie door:

Max Palfenier en Frits Thissen

RUSSISCHE REVOLUTIE

Een goede gewoonte volgend, hebben de deelnemers aan de themagroep russiese revolutie een evaluatie gehouden over de activiteiten van het afgelopen jaar. Wij willen vooraf graag opmerken dat een evaluatie vaak het accent legt op negatieve aanmerkingen en zodoende een vertekend beeld geeft van de feitelijke situatie. Er werd geconstateerd, dat het enorme onderwerp de studenten vaak een gevoel van machteloosheid gaf, waardoor het voor sommigen erg moeilijk werd met hun referaat het gehoor te boeien. Mede door het gebrek aan ervaring en voordrachtskunst van de zijde van de studenten. Bovendien werd geconstateerd, dat de deelnemers niet van een zekere luiheid gespeend waren. Tot zover de kritiese noten.

De inhoud van het thema hebben wij speciaal toegespitst op de revoluties van 1917 zelf en de ontwikkeling daarna tot 1940, de oppositie binnen en buiten de C.P., de burgeroorlog en het oorlogscommunisme en de verdere economische en politieke ontwikkelingen van de jonge Sowjet Unie.

Verder was het unanieme oordeel, dat ondanks de kritiek, die geuit is, de grote lijn niet verloren is gegaan en dat er zeer zinvolle resultaten zijn geboekt.

hendrik de jong
frans anzion

EVALUATIE VAN HET THEMACOLLEGE NAZI-REVOLUTIE

Na lang, uitvoerig en niet zonder hartstochten over de inhoud van het themacollege gedelibereerd te hebben, ontspon zich een levendige discussie over de evaluatie van de methode, die gevolgd was, en enige al dan niet(?) noodzakelijke condities voor het goed functioneren van het college.

De methode:

Aan de hand van een verstrekte literatuuropgave, eventueel naar eigen inzicht, hield men een referaat, dat vervolgens tot een scriptie werd uitgebreid. Met deze opzet ging men in grote lijnen akkoord. Slechts hier en daar mopperde een ouderejaars over te weinig speelruimte voor eigen initiatief.

Op het punt van de motivatie scheidden zich de wegen. Uit de frequente absentie van sommige personen, die stelden dat zij het thema hadden gekozen bij gebrek aan beter, kwam het wel heel duidelijk naar voren.

Andere punten die aan de orde kwamen waren: 1. het eigenmaken van de basiskennis vooraf, 2. de techniek van het houden van een referaat, 3. tussentijdse evaluaties, 4. de mogelijkheden tot discussie.

ad 1. Het protentamen werd niet nodig bevonden. De student(e) werd geacht wel zo gemotiveerd te zijn, dat hij (zij) uit eigen beweging de voorgeschreven werken van Nolte, Grebing en Carsten wel door zou nemen (kwestie van zelfdiscipline). Ter verkrijging van een dieper inzicht in het thema werd voorgesteld een stencil, vermeldende een korte samenvatting met feiten plus geraadpleegde literatuur, enkele dagen van te voren aan de deelnemers toe te sturen.

ad 2. Het voorlezen van een referaat werd afgekeurd, daar bij langdurig aanhoren de vermoeiheid een rol gaat spelen. Aangeraden werd zo veel mogelijk à l'improviste te spreken, hoewel men begreep dat dit bij gedetailleerde onderwerpen niet realiseerbaar was. Het te specialistisch karakter van de onderwerpen werd door de meesten niet als storend ervaren.

ad 3. Gezien het succes van deze evaluatie werd voorgesteld vaker per cursusjaar (driemaal) te evalueren over de inhoud van de behandelde stof. Het aanvangstijdstip van de referaten moet dan vervroegd worden. Vanwege de heterogeniteit van het gezelschap waren de inleidingscolleges wenselijk en nuttig.

ad 4. Een veel gehoorde klacht was dat sommigen de referaten te lang en de mogelijkheden tot discussie te gering vonden. Het argument dat verkorting in tijdsduur van de referaten deze te oppervlakkig zouden worden, werd door praktisch iedereen niet steekhoudend geacht. Ter bevordering van de discussie vond men het raadzaam enkele controverse punten op papier te zetten. Tenslotte gaf de heer Taal te kennen de gedane suggesties nuttig te vinden en dat hij enkele daarvan volgend jaar zou aanwenden.

Adriaan Dorleijn, Peter van der Laan, Bob Visser.

EVALUATIE THEMAGROEP JAPAN

Allereerst besprak men de werkwijze van dit jaar. Men vond het afgelopen jaar meer een hoorcollege over Japan, dan een werkgroep. Als inleiding op de defensie-politiek, het latere onderwerp, had de heer Baljé het hele collegejaar gesproken over de geschiedenis van Japan. Men vroeg zich af, of dat in deze vorm moest gebeuren. De basiskennis had ook

via een pro-tentamen of stencil opgedaan kunnen worden. Het werken met Keesings Historisch Archief werd over het algemeen als positief ervaren. Iedereen moest namelijk een deel van de jaargangen van KHA doorkijken op het gebied van de defensie-politiek van Japan, zodat er later een soort documentatie-map samengesteld kon worden. Positieve suggesties kwamen er bijna niet uit. Deze kwamen van de kant van de heer Baljé. Hij prees de openheid in de groep; Japan was als onderwerp gekozen om aan te tonen, hoe men een niet-westerse cultuur moest benaderen. Hij betreurde het, dat men over het algemeen weinig Japanse auteurs had gelezen om zo van de cultuur te kunnen proeven. De groep had volgens hem de gang van zaken wat te negatief benaderd en met een "Tante-Betjes-stijl"-achtige argumentatie. Om te komen tot een goede werkwijze voor het volgend jaar, stelde de heer Baljé de nominale groepsmethode voor als experiment.

Men had 4 mogelijkheden om tot een probleemstelling van een onderwerp te komen:

- De normale groep, waardoor veel interactie tussen de leden plaats heeft;
- De "brainstorming"groep, waarin minder interactie plaats heeft;
- De nominale groep, waarin weinig interactie plaats heeft;
- De individu, waar geen interactie plaats heeft.

De eerste en laatste mogelijkheid vielen weg, evenals mogelijkheid nr. 2, omdat men door het gevaar van een beperkte visie (tunnelvisie) en statusverschillen dominante personen heeft.

De nominale groepsmethode elimineert deze statusverschillen, voorkomt een tunnelvisie, stimuleert de leden, dwingt de leden schriftelijk te formuleren en voorkomt problemen in een heterogene samenstelling, omdat ieder zijn eigen inbreng, zijn eigen ideeën in volkomen rust, onafhankelijk van anderen op bv. systeemkaartjes schrijft, zodat ieder een kwartier of een half uur creatief bezig is. Dan worden de ideeën van de kaartjes opgeschreven op het bord en wordt er een werkzaam geheel van gemaakt. Volgens deze methode moest nu de vorm van het college, de onderwerpen en de duur van elk onderwerp en de probleemstelling van het vaststaande onderwerp, de Japanse defensiepolitiek, ontwikkeld worden.

Een en ander werkte de heer Baljé uit in het volgende model, dat als voorbeeld voor een hopelijk goed functionerende themagroep hier gegeven wordt:

Japan: defensie

Subgroepen:

1) Japan intern: politiek, pressiegroepen, art. 9 Grondwet	)	
2) Japan-VS	)	CHRONOLOGISCHE
3) Japan SU	)	OPBOUW; MOGE-
4) Japan-China (Taiwan en Chinese Volks Republiek)	)	LIJKHEID TOT
5) Japan in Oost-Azië/Internationale organisatie	)	VORM VAN "ROL-
6) Japan research: militaire middelen en uitgaven	)	LENSPEL"

Duur: 1 semester

Sessies: 1 x per week 2 uren
1 x per 14 dagen eventueel langer

Vorbereidend werk: -Keesing's Historisch Archief
-Algemene literatuurlijst

Bagage: -Algemene literatuurlijst
-Specifieke literatuur

- Zelf gevonden literatuur; noteren op kaartje en ter beoordeling aan docent voorleggen
- Andere informatie: artikelen uit kranten en periodieken

Discussievorm: -verslag per wisselend subgroep leider)
 -vastleggen verslag per subgroepnotulist) in te leveren
 -algemeen discussieleider: medewerker
 -algemene verslaggeving

Resultaten: -verslagen uit teamwork)
 -eigen voordracht)beoordelingsbasis
 -individuele discussie-participatie)

Tussentijdse evaluatie en conclusievorm: nominale groepsmethode

Eind-resultaat: -totale evaluatie naar vorm en inhoud via nominale groeps-
 methode
 -algemeen verslag
 -overzicht van de totale, gevormde literatuurlijst.

De andere onderwerpen voor het volgend jaar en de probleemstelling moeten resp. nog uitgewerkt en gegeven worden.

Tot slot zij opgemerkt, dat dit geen verslag namens de themagroep is, maar zuiver persoonlijk, omdat er niemand anders aantekeningen had gemaakt van de gebeurtenissen, die hebben plaatsgevonden in een tijdsspanne van ongeveer 4 uur.

Frits Thissen.

EVALUATIE VAN DE THEMAGROEP "MAGIE, REDE EN GELOOF 16e/18e EEUW"

De groep bestond uit 16 deelnemers en 2 begeleiders, een omvang, die door ieder te groot werd gevonden, zodat wij het ten sterkste zouden willen ont-raden om volgend jaar nog grotere themagroepen in te stellen.

Aan het begin van het jaar werden inleidende stencils uitgedeeld, een op zich uniek gegeven, waarvan echter te weinig gebruik is gemaakt. Er was dit jaar een combinatie van referaat/scriptie met kleine opdrachten; dit beviel erg goed, zodat deze werkwijze zeker gecontinueerd zal worden, maar dan meer als een overbrugging tussen de verschillende referaten, die door de deelne-mer individueel gekozen worden, zodat een ieder bij persoonlijke interesse kan aansluiten.

Dit jaar zijn o.a. behandeld: Montaigne, De Waag van Oudewater, Johannes Wier, Calvijn, De Malleus Malificarum, Mozart's Zauberflöte, Genève.

Dit jaar ontbrak de duidelijke lijn in de behandelde thematiek, een bezwaar dat opgelost zal moeten worden door een betere planning. Dit had zijn oor-zaak in de diversiteit van het thema en misschien ook in de te eenzijdige nadruk op de magie.

Deze behandeling van de thematiek had tot gevolg, dat het overwicht van de kant van de hoogleraar groot was, omdat hij door zijn grotere kennis als enige de hele stof kon overzien. Hierbij dient ook gesteld te worden, dat de inzet van de kant van de studenten niet altijd optimaal was.

Voor het komend jaar wordt overwogen de nieuwkomers basismateriaal te ver-schaffen, bijv. op basis van de werken van Baschwitz en Trevor-Roper of door specifieke onderwerpen uit de notulen. Of deze kennis getoetst zal worden op basis van een literatuurtentamen of d.m.v. groepsbespreking is nog niet bekend.

De komende cursus wordt aangevangen met enkele inleidende colleges over de

17e en 18e eeuw (dit jaar lag de nadruk primair op de 16e eeuw). Hierna zullen de recidivisten zo snel mogelijk hun referaten gaan houden, afgewisseld met kleine opdrachten, die door ieder vervuld zullen worden. Dan zullen ook de nieuwe leden zover ingewerkt zijn, dat zij referaten gaan houden (ongeveer na de Kerst).

Magdaleen Kingmans.

---

g r o n i e k		g r o n i e k
g r o n i e k	er zijn nog stapels oude nummers!	g r o n i e k
g r o n i e k	met name van de vorige jaargang!	g r o n i e k
g r o n i e k	Maar: nummer 14 en 17/18 zijn niet	g r o n i e k
g r o n i e k	meer voorradig.	g r o n i e k
g r o n i e k	Uit het hele grijze verleden zijn	g r o n i e k
g r o n i e k	er nog de nummers 3, 4, 5, 6, 7/8,	g r o n i e k
g r o n i e k	9, 10, 12 en 13. Kosten: 50 cent per nummer.	g r o n i e k
g r o n i e k		g r o n i e k

---

n o o d k r e e t j e :

Schort er wat aan het Groniek distributie-systeem?

je zou haast zeggen van wel. Is men soms te laks om even langs te komen? Dan luidt de meest gehoorde klacht: 'Ik zie

n o o i t iemand van de Groniek? Is dat nu wel zo?

Wij hebben wel eens in de Doka gezeten, vlak nadat wij de 'finishing touch' aan de Groniek hadden gelegd, maar bijna iedereen ging onze deur voorbij! Ondanks de indringende annonces van een onzer redakteuren!

Wij vragen u daarom: verlos ons van de meest recente nummers van Groniek. We hebben ook maar een beperkte kastruimte.

**De sleutel
naar uw rijbewijs**

F.N.O.P. RIJSCHOOL

H. DE VRIES

V.A.M.O.R. gediplomeerd

Wij geven les in RENAULT 12

Telefoon 050 - 772724
Watermanstraat 9
GRONINGEN

CAFE SATE HAVENZICHT (TH. VERNET)

Het adres voor Saté
Diverse hapjes
&
'n lekker glas bier

Billijke prijzen

LAGE DER A 37 GEOPEND VAN 20.00 u. - 02.00 u.